

Жалжаева Кундузкан Макамбаевна - магистрант,
Жусупова Эльнура Мусаевна – окутуучу,
Ош технологиялык университети

АВТОПРАКТЫ БАШКАРУУДАГЫ ЗАМАНБАП ЛОГИСТИКАЛЫК СИСТЕМА

Бул макалада транспорттук-логистикалык башкарууну автоматташтыруудагы “Fleet Manajement System” системасынын ролу жана мүмкүнчүлүктөрү тууралуу баяндалып, системаны иштетүүнүн жыйынтыгында алынган жетишкендиктер тууралуу маалымат берилген

Негизги сөздөр: транспорттук логистика, маалымат системасы Fleet Manajement System, оптималдуу.

Жалжаева Кундузкан Макамбаевна - магистрант,
Жусупова Эльнура Мусаевна – преподаватель,
Ошский технологиялогический университет

СИСТЕМЫ АВТОМАТИЗАЦИИ ТРАНСПОРТНО-ЛОГИСТИЧЕСКИХ УПРАВЛЕНИИ

В этой статье изложено о роли и возможностях системы “Fleet Manajement System” в автоматизации транспортно-логистических управления, представлена информация о достижениях в результате обработки системы

Ключевые слова: транспортная логистика, информационные системы Fleet Manajement, система оптимальный.

Zhaldzhayeva Kunduzkan Makambaевна – graduate student,
Zhusupova Elnura Musaeвna - lecturer,
Osh technological university

SYSTEMS OF AUTOMATION OF TRANSPORT AND LOGISTIC CONTROL

This article outlines the role and capabilities of the Fleet Managing System in the automation of transport and logistics management, provides information on the achievements resulting from the processing of the system

Key words: transport logistics, the information system Fleet Management, System optimally.

Киришүү: Макаланын максаты “FMS” заманбап пакеттинин жардамында транспорттук чыгымдарды минималдаштыруу максатында, оптималуу маршруттарды издөө жана жүк ташуунун мониторингин эсептөөдөгү ынгайлуулуктарды аныктоо. Бүгүнкү күндө курьердик кызматтар кардарларына жүк ташуу областы боюнча толук кызматтарын, анын ичинде заманбап тейлөөнүн стандарттарына шайкеш келген логистикалык кызматтарын сунушташат.

Заманбап транспорттук логистика алда канча ынгайлуу маршрутту аныктоо үчүн көптөгөн факторлорду эске алат. Баарыдан мурда, жолдун узундугу жана тандалган маршруттун үнөмдүүлүгүн жана убакытты биринчи орунга коет. Эффективдүү маршрутизация үчүн берилген маалыматтардын (бюртмалар, жүктөө параметрлери,

автопарк, убактылуу талаптар) атайын програмалык камсыздоонун жардамында компьютердик иштелүүсү зарыл

Актуалдуулугу. Акыркы мезгилдеги байкоолордогу транспорттук-логистикалык кызматтардын кеңейишинен динамикасы, жаңы логистикалык терминалдардын ачылышы, операторлордун ортосундагы атаандаштыктын күч алышы, кардарларды эффективдүү тейлөө максатында транспорттук-логистикалык маселелердин комплекстүү чечүүнүн мүмкүнчүлүктөрүн күчөтөт.

Бизге белгилүү болгондой бул программалар реалдуу параметрлерди (жүк жөнөтүүчүлөр, транспорттук каражаттар, жүк кабыл алуучулар жана башка факторлорду) жана талаптерди эске ала албайт.

Атайын компьютердик программанын жардамысыз, аракеттешүү схемасынын көргөзмөлүүлүгү аязайып жана оптималдуу чечимди тандоо мүмкүн болбогон, татаал маселе болуп калат.

Эл аралык транспорттук-логистикалык процесстерди оптимизациялоо боюнча кызмат көрсөткөн компаниялардын маалыматтары боюнча, адистештирилген программалардын колдонулушу транспорттук чыгымдарды 15% ке азайтаарын белгилешет.

Транспорттук логистика - бул ташуу, жеткирүүнү уюштуруу, тагыраак айтканда, кандайдыр-бир материалдык буюмдарды, заттарды, жана башка ошол сыяктуу каражаттарды, бир жерден экинчи жерге оптималдуу маршрут боюнча орун которуу системасы.

Товарлардын маалыматтык жана материалдык кыймыл процессин башкаруу жөнүндөгү илимдин негиз салуучу багыттарынын бири.

Оптималдуу - деп логистикалык объекти эн эле аз каражат жумшап, кыска убакытта жеткирүүгө жана ошондой эле жеткирген объектиге зыян келтирбөөгө мүмкүн болгон маршрутту айтсак болот.

Жеткирген объектке зыян келтирген негативдүү таасирлер бир гана сырткы факторлордон эмес, жеткирүүдөгү убактылуу факторлорго да байланыштуу деп эсептелинет.

Автопаркты башкаруудагы заманбап система. Fleet Manajement System –бул өздүк автопаркка ээ болгон компанияларга багытталган тиркемелердин пакети. Бул бир гана жүк ташуу милдетин аткарган, жүк ташуу автопаркы болбостон, компаниянын кызматкерлери колдонгон женил автоунаалар да болушу мүмкүн. Өздүк автоунаанын бар болуусу, аны колдонуу үчүн көптөгөн чыгымдарга алып келет. Мисалы: сатып алуу, сатуу, майлоочу майлар менен камсыз кылуу, камсыздандыруу жана сервистик тейлөөгө байланышкан чыгымдар. Ошондой эле, техникалык тейлөөнүн жана техосмотрдун өтүү убактысына байкоо жүргүзүүгө, майлоочу майлардын чыгымы боюнча нормативдерин жана жүрүү аралыгын алуу, ар бир транспорттук бирдик боюнча техникалык маалыматты сактоо жана башкалар. Көп уюмдуу структуралык компаниялар, иерархиянын кайсыл деңгээлинде (филиалдар, департаменттер, кызматтар, бөлүмдөр), канчалык көп жана кайсыл статьялар боюнча бул чыгымдар пайда болоорун билүү, түшүнүүгө маанилүү. Жыйынтыгында чыгымдарга талдоо жүргүзүү жана анын негизинде аларды оптимизациялоо боюнча чара көрүү зарыл.

Автоунаа тууралуу маалыматтарды сактоо жана ишпетүү. FMСтин эсебинин объекти автоунаа каражаттары болуп саналат. Объектин деңгээлинде ар түрдүү маалыматтар сакталат: транспорттук бирдиктин түрлөрү, маркалар жана модели, чыгаруу бактысы, сатыпалуулар жана каттоо, ишкана оргструктурасынын элементине таандык болуу, техникалык мүнөздөмөсү, жооптуу адам же айдоочуга тиешелүү жеке маалыматтар, катталган болгон маалыматтар, аныкталган кошумча шаймандар тууралуу информация, баа, нарк, белгилүү бир объектке тиешелүү болгон баардык документациянын көчүрмөсү жана башкалар. Ушул маалыматтар оперативдик

эсептерде жана басылып чыккан абалда колдонулушу мүмкүн жана ошондой эле аналитикада: адатта FMS-маселеалдын-ала буруучу аналитикалык эсептердин катарына жана алардын кенейүүсү жана өсүүсү боюнча камтылган функционалга ээ.

Жыйынтык:

“Fleet Management System” системасы регион же шаарларга жүк жеткирүү ишмердүүлүгүн оптимизациялоого мүмкүнчүлүк берет, пландоону ишке ашырат, жүктөгөгө жана жеткирүү процессин көзөмөлдөйт жана тескейт.

Адабияттар:

1. **Лукинский, В.С.** Логистика и управление цепями поставок: учебник и практикум для академического бакалавриата [Текст] / В.В. Лукинский, Н.Г. Плетнева // – М.: Издательство Юрайт, 2016 – 359 с. ISBN 57
2. **Дроздов, А.** Использование средств описания процессов при внедрении корпоративных информационных систем [Текст] / А. Дроздов, А. Коптелов // Проблемы теории и практики управления. – 2006. - №10. - С. 54-70.